

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Małgorzata Gierszon

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie M. N.

skazanego za czyn z art. 209 §1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 17 stycznia 2024 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od prawomocnego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Pruszkowie

z dnia 6 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 421/22,

uchyła zaskarżony wyrok nakazowy i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Pruszkowie do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym z dnia 6 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 421/22, Sąd Rejonowy w Pruszkowie uznał M. N. za winnego tego, że w okresie od 9 czerwca 2021 r. do 12 stycznia 2022 r. uchylał się od obowiązku alimentacyjnego w K. ul. [...]. na rzecz uprawnionego syna G. N., orzeczonego co do wysokości wyrokiem Sądu Rejonowego w P. sygn. akt [...], wskutek czego zaległości wynoszą równowartość

co najmniej 3 świadczeń okresowych, tj. czynu z art. 209 § 1 k.k., za co na mocy art. 209 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku i 3 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Nadto, na podstawie art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k. zobowiązał oskarżonego do bieżącego wykonywania ciążącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie G. N.

Wobec braku sprzeciwu stron, wyrok nakazowy uprawomocnił się w dniu 12 maja 2022 r. (k. 43 - akta o sygn. II K 421/22).

Kasację na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając wyrok w całości na korzyść skazanego, zarzucił temu orzeczeniu rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia - zapadłego w trybie art. 500 § 1 k.p.k. - naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 504 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. polegające na wydaniu w dniu 6 kwietnia 2022 r., prawomocnego z dniem 12 maja 2022 r., wyroku skazującego M. N. za cały, zarzucony mu aktem oskarżenia czyn z art. 209 § 1 k.k., popełniony w okresie od 9 czerwca 2021 r. do 12 stycznia 2022 r., podczas gdy za występki realizujący znamiona art. 209 § 1 k.k. popełniony na szkodę tego samego pokrzywdzonego, zamykający się w granicach od 9 czerwca 2021 r. do 25 października 2021 r., oskarżony został już uprzednio skazany wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 8 marca 2022 r., sygn. akt II K 54/22, prawomocnym w dniu 8 kwietnia 2022 r.

Podnosząc ten zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Pruszkowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym, co spowodowało jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma skarżący, że Sąd Rejonowy w Pruszkowie dopuścił się rażącego naruszenia art. 504 § 1 pkt 4 k.p.k., które w istotny sposób wpłynęło na treść orzeczenia. Ustalenie prawidłowego okresu niealimentacji bez wątpienia miało istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia. Wydany w tej sprawie wyrok jest oczywiście wadliwy, skoro w wyniku jego wydania doszło do dwukrotnego skazania M. N. za tożsamy fragment czynu zabronionego polegającego na niealimentacji na

rzecz tego samego pokrzywdzonego, i to niezależnie od tego, że uchybienie to nie wynikało z winy sądu *meriti*.

Bezsporne jest, że M. N. został skazany wyrokiem nakazowym tego samego Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 8 marca 2022 r., sygn. akt II K 54/22, który uznał go za winnego tego, że w okresie od 9 czerwca 2021 r. do 25 października 2021 r. w miejscowości K. ul. J., uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego, określonego co do wysokości wyrokiem Sądu Rejonowego w P. o sygn. akt [...], na rzecz uprawnionego syna G. N. lat 11, wskutek czego zaległości wynoszą równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, tj. czynu z art. 209 § 1 k.k. Za tak opisane przestępstwo sąd na mocy art. 209 § 1 k.k. skazał go na karę 2 lat ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie oraz zobowiązał oskarżonego do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie syna G.N.. Orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 8 kwietnia 2022 r. (k. 38 - akta o sygn. II K 54/22).

Zestawienie powyższego okresu niealimentacji (w sprawie II K 54/22) z opisem czynu w sprawie niniejszej wskazuje, że w istocie doszło do uznania winnym oskarżonego w części za ten sam czyn dwukrotnie. Trzeba przypomnieć, że w przeszkoda procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej, w przypadku przestępstw niealimentacji może zachodzić wyłącznie wówczas, gdy okresy uporczywego uchylania się od obowiązku świadczeń alimentacyjnych, ustalone w kolejno rozpoznawanych sprawach, są identyczne i pokrywają się ze sobą, lub gdy okres w sprawie następnej został w całości objęty skazaniem w sprawie rozpoznawanej poprzednio, prawomocnie już zakończonych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2004 r., V KK 272/04; z dnia 9 sierpnia 2017 r., II KK 222/17). W orzeczeniach tych Sąd Najwyższy trafnie uznał, że w wypadku przestępstw wielokrotnych, do których należy występ z art. 209 § 1 k.k., nie ma stanu rzeczy osądzonej, jeśli uprzednie prawomocne skazanie dotyczy tylko fragmentu zarzuconego później czynu. Uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego w okresie nieobjętym prawomocnym skazaniem jest już nowym czynem przestępnym, pociągającym dalszą odpowiedzialność karną, przy czym granice czasowe kolejnego przestępstwa powinny być dokładnie określone, z

uwzględnieniem treści poprzedniego wyroku skazującego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2002 r., V KK 10/02). W przedmiotowej sprawie, okres przypisanego M. N. przestępstwa jest o niespełna trzy miesiące dłuższy niż okres objęty uprzednim prawomocnym skazaniem i tylko w odniesieniu do tego okresu sąd rejonowy władny był procedować.

Sąd Rejonowy w Pruszkowie dopuścił się rażącego naruszenia art. 504 § 1 pkt 4 k.p.k., które w istotny sposób wpłynęło na treść orzeczenia.

Z tych względów orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

[J.J.]

[ał]